

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek

SSN Andrzej Tomczyk (sprawozdawca)

w sprawie **M. J.**,

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 20 października 2022 r.,

wniosku obrońcy skazanego

o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 24 października 2019 r., sygn. akt III K 51/19,

utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 listopada 2020 r., sygn. akt II AKa 42/20,

na podstawie art. 544 § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wniosek,

2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. G. - Kancelaria Adwokacka w W. - kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia dla obrońcy z urzędu za sporządzenie wniosku o wznowienie postępowania,

3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego, obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 24 października 2019 r., sygn. akt III K 51/19, M. J. został uznany za winnego popełnienia przestępstw z: art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.; art. 310 § 1 k.k., art. 270 § 1 k.k., art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (czterokrotnie) dokonanych w ramach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k.; art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; art. 279 § 1 k.k. w zw. art. 64 § 2 k.k.; art. 242 § 3 k.k. w zw. art. 64 § 1 k.k.; art. 270 § 1 k.k. w zw. art. 64 § 1 k.k. (czterokrotnie) dokonanych w warunkach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k.

Na podstawie art. 91 § 2 k.k. za zbiegające się ciągi przestępstw i przestępstwa Sąd ten wymierzył M. J. karę łączną 9 lat pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu sprawy z powodu apelacji oskarżonego i jego obrońcy, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 17 listopada 2020 r., sygn. akt II AKa 42/20, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Sąd Rejonowy w Opolu prawomocnym wyrokiem z dnia 26 listopada 2021 r., sygn. akt II K 946/20, skazał K. H. za składanie fałszywych zeznań przed Sądem Okręgowym w Opolu w sprawie III K 51/19.

W dniu 27 czerwca 2022 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek adwokata J. G., obrońcy skazanego M. J., o wznowienie postępowania sądowego na podstawie art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. i art. 542 § 1 k.p.k., z uwagi na dopuszczenie się przestępstwa mającego związek z postępowaniem w sprawie skazanego.

Autor wniosku o wznowienie postępowania wniósł o:

- „a) wznowienie postępowania karnego, przeciwko M. J., zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dn.17 listopada 2020r., sygn. akt II AKa 42/20;
- b) uchylenie wyroków Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 24 października 2019 r., sygn. akt III K 51/19 i utrzymującego go w mocy wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 listopada 2020 r., sygn. akt II AKo 21/20, którym M. J. został uznany za winnego zarzucanych mu aktem oskarżenia przestępstw i została mu wymierzona kara łączna 9 lat pozbawienia wolności;
- c) przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Opolu.”

Wniósł również o zasądzenie na rzecz obrońcy, z tytułu czynności w sprawie związanych ze sporządzeniem niniejszego wniosku, kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu według norm przepisanych, gdyż nie zostały one uiszczone ani w całości, ani w części.

Prokurator Prokuratury Krajowej w pisemnym stanowisku wniósł o oddalenie wniosku obrońcy skazanego M. J..

W reakcji na to stanowisko skazany w pisemnej odpowiedzi wskazał między innymi, że w jego ocenie „sam fakt popełnienia przestępstwa z art. 233 § 1 k.k. popełnionego na sali sądu powoduje obligatoryjne, z urzędu wznowienie postępowania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z dyspozycją art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia; przy czym czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym.

Wskazana wyżej podstawa wznowienia postępowania (propter falsa) wymaga ziszczenia się dwóch warunków. Pierwszy z nich dotyczy ustalenia faktu popełnienia przestępstwa w sposób określony w art. 541 k.p.k., natomiast drugi wymaga, aby przestępstwo mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, przy czym chodzi tu o hipotetyczny związek przyczynowy pomiędzy przestępstwem a treścią orzeczenia. Warunkiem koniecznym skutecznego powołania się na omawianą podstawę wznowienia jest wskazanie, że czyn, o którym mowa w przywoływanym przepisie, został ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym. Dopiero wykazanie wystąpienia opisanych okoliczności uruchamia procedowanie Sądu wznowieniowego w zakresie zbadania, czy w danej sprawie istotnie zaistniały przesłanki do wzruszenia prawomocnego orzeczenia.

W rozpoznawanej sprawie uznać należy, że obrońca skazanego odwołał się do orzeczenia o jakim mowa w art. 541 § 1 k.p.k. - tj. prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 26 listopada 2021 r. sygn. akt II K 946/20, skazującego K. H. za składanie fałszywych zeznań przed Sądem Okręgowym w Opolu w

sprawie III K 51/19. Jednakże nie sposób uznać, by wykazał, że zeznania K. H. były dowodem przesądzającym o odpowiedzialności karnej M. J.. Przypisano jej bowiem zachowanie polegające na tym, że „w dniu 11 października 2019 r. w O. podczas składania zeznań przed Sądem Okręgowym w Opolu Wydział III Karny mających służyć za dowód w sprawie o sygn. III K 51/19, po uprzednim pouczeniu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oraz o treści art. 183 k.p.k. zeznała nieprawdę, że nie jest koleżanką M. D., nie utrzymywała z nią żadnych kontaktów i nie dawała jej do podpisania żadnych dokumentów, podczas gdy z materiału dowodowego zebranego w toku postępowania o sygn. III K 51/19 wynika, że w rzeczywistości K. H. znała się z ww. osobą i utrzymywała z nią kontakty, a także dawała jej do podpisywania dokumenty, tj. czynu z art. 233 § 1 k.k.”, a więc odnoszące się tylko do części zeznań złożonych w toku rozprawy w dniu 11 czerwca 2019 r. Tymczasem K. H. składała zeznania także na etapie postępowania przygotowawczego (9 października 2018 r. – k. 300-302 i 18 października 2018 r. – k. 420 - 421) i nie tylko na okoliczności objęte wyrokiem skazującym.

Ponadto ta część zeznań K. H., która została uznana za fałszywą, w żadnym stopniu nie dotyczyła M. J. i jego przestępczych zachowań, gdyż odnosiła się jedynie do charakteru znajomości z M. D. oraz okoliczności wręczania jej dokumentów do podpisania. Przypisanie więc prawomocnym wyrokiem składania fałszywych zeznań było pośrednio związane z czynami zarzucanymi M. J. w punktach X – XIII aktu oskarżenia, a przypisanymi mu skazującym wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu w punkcie 7, polegającymi na podrobieniu podpisu M. D. na umowach kupna – sprzedaży samochodów. Trudno tu dostrzec wpływ fałszywych zeznań K. H. na rozstrzygnięcie skazujące M. J., skoro podstawę ustaleń faktycznych stanowiły zeznania także innych świadków, tj.: M. D. (k. 1819 - 1821), Ł.W. (k. 428, 1612 - 1613), A. W. (k. 1645-1646), M. C. (k. 1648), M. Ł. (k. 1750 - 1751), jak również protokół przeszukania w M. (k. 279 - 286, 41), umowy kupna – sprzedaży samochodów (k. 870 - 873) oraz wyjaśnienia samego skazanego M. J., w których przyznał się do podpisania się za M. D. jako kupującej na umowach kupna - sprzedaży samochodów (protokół przesłuchania z dnia 21 listopada 2018 r.,

k. 865 – 867; protokół przesłuchania z dnia 6 marca 2019 r., k. 1422 – 1425; protokół rozprawy z dnia 24 maja 2019 r., k. 1548 – 1554).

Wobec tego – wbrew odmiennym twierdzeniom skazanego - nie mogła zaktualizować się przesłanka z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., tj. ustalenie, że przestępstwo prawomocnie przypisane K. H. mogło mieć wpływ na treść wyroku. Dostrzec też trzeba, że w złożonym wniosku brak jest pogłębionej argumentacji co do zaistnienia lub uprawdopodobnienia realizacji tej przesłanki.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy stwierdził, że w rozpoznawanej sprawie nie zaistniała wskazywana przez obrońcę skazanego podstawa do wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., co determinowało wydanie rozstrzygnięcia o oddaleniu wniosku.

[as]